

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kraków dnia 12 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Wojciech Żukowski

Protokolant: starszy protokolant Marzena Stępkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 października 2016 r. w Krakowie

sprawy z powództwa Centrum (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko Gminie Miejskiej K.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Gminy Miejskiej K. na rzecz strony powodowej Centrum (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwotę 73072 zł. 72 gr. (słownie: siedemdziesiąt trzy tysiące siedemdziesiąt dwa złote siedemdziesiąt dwa grosze) z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 6 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od strony pozwanej Gminy Miejskiej K. na rzecz strony powodowej Centrum (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwotę 2364 zł. 89 gr. (słownie: dwa tysiące trzysta sześćdziesiąt cztery złote osiemdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 kwietnia 2016 r. strona powodowa Centrum (...) sp. z o.o. w K. wniosła o zasądzenie od pozwanej Gminy Miejskiej K. kwoty 178 226,15 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 8 marca 2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania według norm przepisanych. Na uzasadnienie podała, że zawarła ze stroną pozwaną umowę o świadczenie przez powodową spółkę usług przechowywania na parkingach strzeżonych usuniętych pojazdów, zaś ustalona w umowie kwota 72 500 zł została wykorzystana we wrześniu 2015 r., tj. przed dniem 31 stycznia 2016 r., wyznaczającym upływ okresu obowiązywania umowy. Powodowa spółka wskazała, że strona pozwana zalega z zapłatą kwoty 178 226,15 zł, obejmującej rozliczenie za świadczenie usług w okresie od września 2015 r. do listopada 2016 r.

W odpowiedzi na pozew z dnia 2 czerwca 2016 r. (data stempla pocztowego), strona pozwana wniosła o oddalenie pozwu jako bezzasadnego i zasądzenie o powodowej spółki na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania. W ocenie strony pozwanej wynagrodzenie umowne obejmowało całość usługi parkowania pojazdów w okresie wynikającym z umowy. Nadto powodowa spółka wystawiła zbiorczą fakturę za okres kilku miesięcy, a nie zaś każdy miesiąc świadczenia usługi, jak to wynikało z umowy. Ponadto w przypadku przyjęcia, że świadczenie powodowej spółki stanowi świadczenie bezumowne, wniosła o miarkowanie wysokości roszczenia do kwoty 73 072,72 zł, tj. do wysokości stawki przyjętej przez powodową spółkę wobec innych jej kontrahentów.

Strona pozwana nie kwestionowała, że zapytania, których odpowiedzi udzielono pismem z dnia 24 listopada 2014 r. (k. 18) zostały zadane w ramach procedury udzielenia zamówienia publicznego, w której warunki projektu umowy były tożsame z warunkami umowy z dnia 30 grudnia 2014 r. i umowy z dnia 21 sierpnia 2015 r. oraz że po wyczerpaniu środków przewidzianych na realizację umowy z 21 sierpnia 2015 r. strona pozwana przechowywała pojazdy dotychczas

zabezpieczone na parkingu spółki i przywoziła kolejne samochody i korzystała z usług strony powodowej w wymiarze określonym w zestawieniu pojazdów za okres po wyczerpaniu środków zabezpieczonych w umowie (k. 35-45), zaś sąd, mając na względzie wyniki całej rozprawy (art. 230 k.p.c.), okoliczności te uznał za przyznane.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dla zadania „Świadczenie usług parkowania pojazdów. Znak spraw: (...) w odpowiedzi na zapytanie „Jak należy rozumieć zapis zawarty w formularzu oferty ‘Wartość zamówienia nie może przekroczyć kwoty 250.000,00 złotych brutto?’” przedstawiciel strony pozwanej oświadczył, że „umowa wygasa, jeśli wyczerpią się środki przeznaczone na to zadanie.”

Dowód: - odpis pisma (...) z dnia 24 listopada 2014 r., k. 18

W dniu 30 grudnia 2014 r. zawarto umowę pomiędzy Gminą Miejską K. jako zamawiającym a Centrum (...) sp. z o.o. w K. jako wykonawcą na realizację zadania „Świadczenie usług parkowania pojazdów” polegającego na przechowywaniu na parkingach strzeżonych pojazdów usuniętych w przypadkach określonych w art. 50a i 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, zgodnie z właściwymi rozporządzeniami Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Jako termin realizacji zadania wskazano okres od dnia 5 stycznia 2015 r. do 31 stycznia 2016 r. Wykonawca za parkowanie pojazdu o dopuszczalnej masie całkowitej do 3500 kg miał otrzymać wynagrodzenie w kwocie 36 zł brutto za każdą rozpoczętą dobę parkowania. Całkowita wartość zleconych prac nie powinna przekraczać kwoty 290 000 zł brutto.

Dowód: - odpis umowy, k. 13-17.

Po wyczerpaniu środków finansowych przeznaczonych na realizację zamówienia określonego w umowie z 30 grudnia 2014 r. w połowie 2015 r., w dniu 21 sierpnia 2015 r. strona pozwana zawarła ze stroną powodową kolejną umowę na realizację tego samego zadania. Na dalszą realizację przedmiotu umowy strona pozwana przeznaczyła 72 500 zł. Termin realizacji przedmiotu umowy ustalono do dnia 31 stycznia 2016 r. Wskazana w umowie kwota została wykorzystana we wrześniu 2015 r. Do uregulowania za wrzesień 2015 r. pozostała kwota 22 887,26 zł.

Dowód: - odpis umowy, k. 28-34

W dniu 25 września 2015 r. w kolejnym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego ogłoszonym przez (...) wybrano jako najkorzystniejszą ofertę innego wykonawcy – Przedsiębiorstwa Usług (...) sp. z o.o. w K.. Oferta była korzystniejsza w świetle przyjętych kryteriów, zwłaszcza w zakresie ceny brutto. Umowa została zawarta w dniu 13 października 2015 r.

Dowód: wydruk ze strony internetowej, k. 46.

W okresie od 21 października 2015 r. do 22 lutego 2016 r. toczyły się między stronami rozmowy w sprawie zawarcia nowego porozumienia. Powodowa spółka kontaktowała się z pracownikami (...) w sprawie odbioru pojazdów i uregulowania pozostałych należności. W odpowiedzi uzyskano informację, iż zostanie podpisane kolejne porozumienie, na którego to podstawie miały zostać wypłacone pozostałe środki. Z uwagi na nieprzedstawienie konkretnej propozycji ze strony pozwanej, spółka w dniu 22 lutego 2016 r. złożyła w (...) swoje stanowisko wraz z fakturą na kwotę 178 226,15 zł obejmujące rozliczenie za okres od września 2015 r. do 22 lutego 2016 r.

Dowód: korespondencja e-mail, k. 47-48; odpis pisma, k. 49; odpis faktury k. 50.

W protokole z dnia 23 lutego 2016 r. pomiędzy stronami w sprawie prac związanych z parkowaniem pojazdów od 1 września 2015 r. do 22 lutego 2016 r., strona pozwana nie wniosła żadnych zastrzeżeń. Ponadto uznano wynagrodzenie na rzecz strony powodowej w kwocie 178 226,15 zł. Następnie protokół został opatrzony wzmianką „Anuluję z uwagi na nową analizę prawną” z datą 16 marca 2016 r. i podpisem Kierownika Zespołu Utrzymania Infrastruktury i (...) A. C.. (...) pismem z dnia 16 marca 2016 r. zwrócił fakturę jako niezasadną.

Dowód: odpis protokołu, k. 51, odpis pisma, k. 52-53.

Pełnomocnik powodowej spółki wezwał stronę pozwaną do zapłaty kwoty 178 226,15 zł wraz z odsetkami za opóźnienie w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Wezwanie zostało odebrane 29 marca 2016 r.

Dowód: odpis pisma, k. 54; wydruk z systemu śledzenia przesyłek k. 55.

W dniu 16 września 2013 r. pomiędzy (...) Komendantem Wojewódzkim Policji w K. a konsorcjum firm, którego liderem było Centrum (...) sp. z o.o. w K. zawarto umowę na świadczenie usług w zakresie całodobowego przechowywania wraz z holowaniem na parkingach strzeżonych pojazdów i ich części. Umowa obowiązuje od daty jej zawarcia do 31 maja 2016 r. Stawka za parkowanie 1 pojazdu przez okres 1 doby ustalono na kwotę 14,76 zł brutto, zaś za parkowanie 1 pojazdu przez okres 1 miesiąca – 369 zł brutto (ryczałt miesięczny).

Dowód: odpis umowy, k. 76-79.

W uchwale nr (...) Rady Miasta K. z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat za usunięcie i przechowywanie pojazdów oraz wysokości kosztów powstałych w przypadku odstąpienia od usunięcia pojazdu, w 2014 r. ustalono opłatę za usunięcie i przechowywanie pojazdu o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t za każdą dobę przechowywania na kwotę 38 zł, w przypadkach określonych w art. 130a ust. 1-2 ustawy Prawo o ruchu drogowym (§ 1 pkt 3 lit. b uchwały).

Dowód: odpis uchwały, k. 56.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się na dowodach z dokumentów, których autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony.

Oddalono wniosek o przesłuchanie świadka M. E. i o przesłuchanie stron, albowiem fakt prowadzenia negocjacji w sprawie zawarcia nowego porozumienia był pomiędzy stronami bezsporny.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Zgodnie z art. 734 par. 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Zgodnie z art. 735 par. 1 k.c. jeżeli ani z umowy, ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego pomiędzy stroną powodową a stroną pozwaną została zawarta umowa o świadczenie usług parkowania pojazdów w dniu 30 grudnia 2014 r. następnie – po wyczerpaniu środków finansowych przewidzianych przez stronę pozwaną na zapłatę za usługi – umowa uzupełniająca z dnia 21 sierpnia 2015 r. Po wyczerpaniu się środków przewidzianych przez stronę pozwaną na zapłatę kolejnej umowy strona pozwana nadal korzystała z usług strony powodowej przechowując pojazdy dotychczas zabezpieczone na parkingu spółki i przywożąc kolejne samochody i nie spełniając z tego tytułu żadnych świadczeń na rzecz strony powodowej.

Nie można zaakceptować wykładni postanowień umowy zaproponowanej przez stronę pozwaną, zgodnie z którą strona powodowa miała być zobowiązana do świadczenia usługi parkowania do końca roku za globalną kwotę środków przewidzianych w umowie na zapłatę. Przeciwno takiemu rozumieniu postanowień umowy z dnia 21 sierpnia 2015 r. świadczy fakt, że do zawarcia tej umowy doszło po wyczerpaniu się globalnej kwoty środków przewidzianych w umowie z dnia 30 grudnia 2014 r. (która również miała obowiązywać do końca 2015 r.), a zatem w dacie zawierania umowy z dnia 21 sierpnia 2015 r. obie strony najwyraźniej zdawały sobie sprawę, że globalna kwota środków przewidzianych na zapłatę umownych limituje jednocześnie zakres zobowiązania strony powodowej do wykonywania usługi parkowania pojazdów. Gdyby tak nie było, to nie byłoby potrzeby zawierania umowy z dnia 21 sierpnia 2015 r. Nadto, gdyby zgodnym zamiarem stron było zawarcie umowy przewidującej obowiązek świadczenia ze strony powodowej przez

cały okres umowny za globalną kwotę wskazaną w umowie, to zupełnie zbędnym byłoby wprowadzenie do umowy postanowień określających wysokość jednostkowej stawki za parkowanie jednego samochodu przez każdą rozpoczętą dobę. Skoro takie postanowienia zostały jednak do umów wprowadzone, to przyjęć należy, że współkształtowały one treść stosunku prawnego pomiędzy stronami i określały ją w ten sposób, że strona pozwana była obowiązana do zapłaty za jedną rozpoczętą dobę parkowania kwoty 36 zł. brutto za samochód o dopuszczalnej masie całkowitej do 3500 kg. Natomiast globalna kwota wskazana w umowie stanowiła limit środków przewidzianych na usługę przez stronę powodową. Wprowadzenia do umowy takiego limitu nie można jednak interpretować w ten sposób, że po wyczerpaniu się tego limitu strona powodowa miałaby być zobowiązana do dalszego świadczenia usług w zasadzie „nieodpłatnie”, gdyż wysokość należnego jej wynagrodzenia wyczerpywałaby się kwotą limitu środków przeznaczonych przez stronę pozwaną. Aby przyjąć, że w stosunkach handlowych strona zobowiązała się do świadczenia nieodpłatnego, powinno to jednoznacznie wynikać z postanowień kontraktu i nie można nieodpłatności domniemywać, albowiem działalność handlowa ma charakter zarobkowy. Natomiast obowiązek nieodpłatnego świadczenia po stronie powodowej z treści umów zawartych ze stroną pozwaną bynajmniej nie wynika. Nie można w końcu pominąć okoliczności, że w toku wcześniejszej procedury zamówienia publicznego dotyczącego projektu umowy umowę o tożsamej treści jak umowy z dnia 30 grudnia 2014 r. i 21 sierpnia 2015 r. strona powodowa wprost zadała stronie pozwanej zapytanie o sporną obecnie kwestię i otrzymała od pozwanej odpowiedź zgodną z tym, co obecnie twierdzi strona powodowa, tak że strona powodowa miała dostatecznie silne podstawy do tego, aby również treść umów z dnia 31 grudnia 2014 r. i 21 sierpnia 2015 r. w ten sposób rozumieć.

Po wyczerpaniu środków przewidzianych w umowie z dnia 21 sierpnia 2015 r. strona pozwana nadal korzystała ze świadczeń strony powodowej i zakres korzystania z tych świadczeń był pomiędzy stronami bezsporny. W ocenie Sądu po wyczerpaniu środków przewidzianych w umowie, obowiązek świadczenia po stronie powodowej się zakończył. Z uwagi na okoliczność, że w przedmiotowych stosunkach mają zastosowanie przepisy ustawy o zamówieniach publicznych, nie ma prawnej możliwości kwalifikowania dalszego korzystania z usług przez stronę pozwaną jako dorozumianego przedłużenia obowiązywania umowy z dnia 21 sierpnia 2015 r. ani jako zawarcia nowej umowy. Przepisy ustawy o zamówieniach publicznych przewidują bowiem pod sankcją nieważności zawieranie umów po przeprowadzeniu sformalizowanej procedury, uregulowaną ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (co w realiach niniejszej sprawy po wyczerpaniu środków przewidzianych w umowie z dnia 21 sierpnia 2015 r. nie miało miejsca) i w formie pisemnej (art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 ze zm.). Protokół z dnia 23 lutego 2016 r. nie stanowi takiej umowy, już choćby z tego względu, że brak jest podstaw do przyjęcia, że osoby, które w imieniu strony pozwanej protokół ten sporządziły, były umocowane do składania w tym zakresie oświadczeń woli za stronę pozwaną. Zatem ocenić należy, że po wyczerpaniu środków na zapłatę strona pozwana korzystała bezumownie z tych usług i w konsekwencji dalsze korzystanie z tych świadczeń powodowało po stronie pozwanej powstanie bezpodstawnego wzbogacenia. Zgodnie z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. W niniejszej sprawie bezpodstawne wzbogacenie strony pozwanej polegało na tym, że zaoszczędziła środki, które z tytułu korzystania z usługi musiałaby normalnie wydać na rzecz innego podmiotu, względnie strony pozwanej, w zamian za korzystanie z tych usług na podstawie umowy przewidującej przeciętne ceny rynkowe. Strona pozwana jest zatem na podstawie art. 405 k.c. obowiązana do zwrotu stronie powodowej wartości tego wzbogacenia. Kwestia ile faktur na dochodzoną kwotę wystawiła strona powodowa nie ma dla istnienia obowiązku zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia żadnego znaczenia. W tej sytuacji należy ustalić w jakiej wysokości przysługuje powodowej spółce roszczenie o zwrot wartości korzyści uzyskanej przez stronę pozwaną z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia.

Nie można podzielić stanowiska strony powodowej, że powinna to być stawka umowna, albowiem wtedy mielibyśmy w rzeczywistości do czynienia z przedłużeniem umowy co – z przyczyn wyżej wskazanych – nie miało miejsca. W ocenie Sądu wysokość tego wzbogacenia obrazują rynkowe stawki usług parkingowych, a nie stawka w umowie zawartej ze stroną pozwaną. Przy ustalaniu stawki rynkowej nie można było uwzględnić stawki wskazanej w uchwale Rady Miasta K. z dnia 18 grudnia 2013 r. (k. 56). Stawka ta nie obrazuje stawek rynkowych obowiązujących podmioty występujące w obrocie gospodarczym. Natomiast strona pozwana powołała, że strona powodowa innym podmiotom udostępnia

analogiczne usługi po niższej cenie, wykazując ten fakt umową z dnia 16 września 2013 r. Jeżeli w stosunku do innych podmiotów te usługi były tańsze to należy przyjąć, że wysokość tego wzbogacenia po stronie pozwanej określić należy według najniższej stosowanej stawki za analogiczne świadczenia świadczone przez stronę powodową. Z umowy z dnia 16 września 2013 r. wynika, że strona powodową stosuje w umowie z (...) Komendantem Wojewódzkim Policji w K. stawkę wynoszącą 14,76 zł za parkowanie 1 pojazdu przez okres 1 doby, która to stawka stanowi 41% stawki umownej ustalonej ze stroną powodową. Strona powodowa nie podniosła żadnych zarzutów mogących uzasadniać, że stawka z umowy z (...) Komendantem Wojewódzkim Policji w K. była poniżej stawek rynkowych, względnie aby dotyczyła istotnie odmiennego świadczenia aniżeli świadczenia, z których bezpodstawnie skorzystała strona pozwana. Zatem stawkę przewidzianą w umowie z dnia 16 września 2016 r. można przyjąć za podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Bezsportna była pomiędzy stronami liczba samochodów i okres ich parkowania powoływany na uzasadnienie żądanej pozwem kwoty. Zapłata za bezumowny okres parkowania samochodów wyliczona w/g stawki 14,76 zł stanowi 41% dochodzonej pozwem kwoty, a zatem jest to kwota 73 072,72 zł. którą zasądzono w pkt I sentencji na podstawie wyżej powołanych przepisów.

O żądaniu odsetek orzeczono w pkt I sentencji na podstawie art. 359 § 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Wezwanie do zapłaty doręczono stronie pozwanej w dniu 29 marca 2016 r. (k. 55). Termin do zapłaty w wezwaniu wyznaczono na 7 dni, a zatem do dnia 5 kwietnia 2016 r. A zatem ustawowe odsetki zasądzono od dnia 6 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty gdyż od tej daty strona pozwana popadała zgodnie z art. 481 par. 1 k.c. w opóźnienie.

W dalej idącym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako bezzasadne o czym orzeczono w pkt II sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono w pkt III sentencji wyroku na zasadzie art. 100 k.p.c. Strona powodowa wygrała w zakresie 41% a strona pozwana w zakresie 59%.

Na koszty strony powodowej złożyło się: wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 7 200 zł (§ 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych), opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz opłata od pozwu w kwocie 8 912 zł (art. 13 ust. 1 u.k.s.c.). Łącznie kwota: 16 129 zł. Stosownie do wyników postępowania należałby się zwrot kwoty 6 612,89 zł.

Na koszty strony pozwanej złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 7 200 zł (§ 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych). Stosownie do wyników postępowania należałby się zwrot kwoty 4 248 zł.

Kompensując wzajemnie należne koszty, na rzecz strony powodowej należy się zasądzony w pkt III sentencji zwrot kosztów postępowania od strony pozwanej na rzecz strony powodowej w kwocie 2 364,89 zł.